

Nr 774

Av herr **Magnusson** i Borås **m. fl.**, om ändrad ordning för vissa anslags
uppförande i statsbudgeten.

(Lika lydande med motion nr 620 i Första kammaren)

Driftbudgetens nuvarande uppställning upptar ett stort antal anslagsposter av relativt ringa storleksordning. Många starka skäl talar för en ändring av detta förhållande. Budgettekniken bör anpassas till de ökade krav på effektivitet och smidighet som alltmer gör sig gällande inom den offentliga sektorn. Detta skulle i större utsträckning än vad som nu är fallet kunna uppnås i enlighet med vad som i denna motion föreslås.

Inom de statliga departementen synes budgetgranskningen genom det stora antalet delposter bli svårhanterlig. Ofta överlåtes handhavandet av de smärre anslagsäskandena till tillfälligt anlitade, mindre erfarna personer. Svårigheten att bibehålla kontinuiteten kan härigenom uppstå. Överensstämmelsen mellan de olika departementens tillvägagångssätt riskerar också att gå förlorad.

Den långt drivna specificeringen av de olika utgiftsbehoven har även medfört, att de berörda riksdagsutskotten nödgas ta ställning till ett ständigt ökande antal småposter som i många fall icke ens överstiger ett belopp av tusen kronor. Den viktiga och tidskrävande bedömningen av de stora utgifterna tilldrager sig självfallet det största intresset, medan de mindre anslagen ofta i praktiken ej hinner bli föremål för någon noggrannare granskning. Riksdagsarbetet har sålunda genom den fortgående utvecklingen blivit alltmera koncentrerat till centrala spörsmål av ofta mycket omfattande karaktär. Man kan alltså på goda grunder hävda, att riksdagens reella inflytande över de minsta anslagen blivit tämligen begränsat. I de flesta fall fattas besluten rent rutinmässigt, och någon förändring av småbeloppens storlek är relativt sällan förekommande.

Följden av en föräldrad budgetutformning är även att vissa förhållandevis stora kostnader uppkommer. Genom riksdagens alltför detaljrika beslut uppstår en sådan bindning av småbelopp till olika ändamål att vederbörlig sparsamhet icke alltid befrämjas. Inom de sektorer där de faktiska kostnaderna blir mindre än vad som förutsågs vid årets början är det naturligt att det överskjutande anslagsbeloppet utnyttjas till ändamål av mindre angelägen karaktär. Samtidigt kräver måhända andra sektorer ytterligare medelstillskott utöver det beviljade anslaget. En bättre anpassning till de aktuella behoven och betydande besparingar skulle kunna uppnås om småanslagen i stället sammanföres till en klumpsumma under varje huvudtitel.

Departementscheferna erhåller då en större frihet att fördela anslaget till de olika ändamålen allteftersom behoven uppkommer. Detta innebär att en prioritering av mera angelägna utgifter kan äga rum, något som ej är möjligt med den nuvarande starka medelsbindningen. Någon inskränkning av riksdagens rätt att fastställa vilka behov som skall tillgodoses medför detta givetvis icke. Riksdagen kan precisera vilka särskilda delområden som skall erhålla medel inom ramen för den beviljade klumpsumman. En ingående redovisning av hur beloppet har disponerats bör ske vid budgetårets slut.

Riktlinjer för en modernisering av budgetuppställningen bör vara följande:

1) Omkostnadsanslag av mindre storlek sammanslås inom varje departement till ett större belopp under beteckningen »Omkostnader hos diverse myndigheter». Gränsen för vad som kan anses vara småanslag kan givetvis icke fastställas exakt. Enligt utförda undersökningar torde man emellertid kunna hänföra belopp under 600 000 kronor till denna kategori. Vid en dylik sammanslagning kan betydande besparingar förväntas. Det är icke orimligt att antaga att dessa i bästa fall uppgår till 20 procent av de berörda anslagen. Då detta emellertid ej kan förutspås med säkerhet, har undertecknade ansett 10 procent vara en besparing som i alla händelser bör kunna göras. »Omkostnader hos diverse myndigheter» erhålles då som summan av omkostnadsbelopp under 600 000 kronor minskat med 10 procent.

2) Omkostnader överstigande 600 000 kronor är i regel förslagsbetecknade. En sparsam hushållning befrämjas, om anslagen å ena sidan blir obetecknade, så att inga överskridanden finge ifrågakomma på någon delpost, men å andra sidan fördelningen inom omkostnadsanslaget helt finge ankomma på vederbörande myndighet, som därvid har att kompensera ökat medelsbehov på en post genom ökad sparsamhet på de övriga. Den prioritering av olika behov som därvid blir fallet bör kunna leda till lika stora besparingar som vad under 1) sagts.

3) Övriga mindre anslag och »Extra utgifter» understigande det tidigare angivna beloppet samt anslag till kommittéer sammanföres under beteckningen »Diverse utgifter». Anslagen till kommittéer har vederbörande departementschef redan nu tämligen stor frihet att disponera. Den härigenom uppkomna klumpsumman reduceras med tio procent under samma motivering som tidigare.

Posten »Diverse utgifter» bör förses med en huvudsaklig ändamålsbestämning i enlighet med riksdagens intentioner och i budgeten uppföras som reservationsanslag, så att det blir möjligt att hushålla med tillgängliga medel över längre tidsperiod än ett budgetår.

Det är motionärernas förvisning att en omläggning av ovan beskrivna karaktär kommer att leda till en önskvärd prioritering av de mest angelägna utgiftsbehoven. Samtidigt ökar departementschefernas möjligheter till effektiv administration. Även riksdagens arbetsvillkor kommer att förbättras.

Beträffande vissa huvudtitlar synes emellertid ett i viss mån annat förfarande

nödvändigt. På tredje och tolfte huvudtitlarna är antalet småanslag alltför obetydligt för att en reduktion av totalbeloppet med tio procent skulle vara genomförbar. Vi föreslår därför, att reduktionen när det gäller dessa huvudtitlar begränsas till fem procent. Första huvudtiteln åter upptar endast mycket ringa belopp, vilka i förevarande sammanhang kan lämnas åsido. Vad slutligen beträffar fjortonde huvudtiteln lämnas frågan av tekniska skäl tills vidare åsido; därest riksdagen i övrigt beslutar i enlighet med föreliggande motion bör motsvarande fråga därefter upptagas till prövning även i denna del.

Under åberopande av det ovan anförda hemställas,

1) att riksdagen måtte med avslag på Kungl. Maj:ts proposition nr 1, såvitt här är i fråga, ur budgeten, med undantag för anslag under beteckningen »avlöningar», avföra samtliga anslagsposter som ej överstiger 600 000 kronor samt anslag till kommittéer under huvudtitlarna II, III, IV, V, VI, VII, VIII, X, XI och XII;

2) att anslag till Omkostnader hos diverse myndigheter måtte beräknas till följande belopp under varje huvudtitel:

II	825 000
IV	3 387 000
V	3 617 000
VI	1 010 000
VII	2 031 000
VIII	3 948 000
X	808 000
XI	561 000
XII	133 000;

3) att reservationsanslag till Diverse utgifter måtte beräknas till följande belopp under varje huvudtitel:

II	10 106 000
III	631 000
IV	13 643 000
V	9 348 000
VI	5 997 000;

Särskilda diverse utgifter, att avräknas mot automobilskatte-

medlen	2 173 000
VII	6 963 000
VIII	25 114 000
X	1 462 000
XI	3 882 000
XII	857 000;

4) att riksdagen måtte, med ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, såvitt här är i fråga, besluta att samtliga omkostnadsanslag överstigande 600 000 kronor under huvudtitlarna II, III, IV, V, VI, VII, VIII, X, XI och XII skall vara obetecknade samt minskas med varadera en tiondel av det föreslagna anslagsbeloppet;

5) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att under de avförda anslagen föreliggande medelsbehov måtte i mån av medelstillgång tillgodoses inom ramen för varje huvudtitels här ifrågavarande anslag;

6) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring av de administrativa reglerna beträffande omkostnadsanslag, att dessa såsom maximerande totalbelopp utan bindande specificering ställes till vederbörande myndigheters förfogande; samt

7) att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa, att vid varje budgetårs slut till riksdagen lämnas en redovisning för användningen under förflutna budgetår av anslagen till Diverse utgifter och till Omkostnader hos Diverse myndigheter.

Stockholm den 26 januari 1968

Tage Magnusson (h)
i Borås

Per Petersson (h)

Hans Nordgren (h)

Folke Björkman (h)

Nr 775

Av herr **Magnusson** i Borås **m. fl.**, om en propagandakampanj för avsättning av svenska produkter på den svenska marknaden.

(Lika lydande med motion nr 617 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1968

Tage Magnusson (h)
i Borås

Hans Nordgren (h)

Per-Eric Ringaby (h)

Kurt Söderström (h)

Allan Åkerlind (h)

Bengt-Olof Thylén (h)
